

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

H ante AE

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97861](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97861)

Nō potest esse fi

malis Syllaba p̄ter ab 2 vab interiectiones: s̄ per apocopen dicta sunt: cū cōpleta sint aba 2 vaba: vel qz ab scōn dita voce solent p̄ferri interiectiones Jungit aut̄ vocalibus oibus 2 q̄tuor consonantibus. l. 2 vt L̄briemus. P. vt Philipp⁹ R̄y p̄rr̄b. 2 vt T̄bra

so: hoc vt valentius sonet dictio.
Habeo. es. in. iiii. in v̄sitationi significatione. Plau. in Zul. Uirginē habeo grandē: dote castam atq; illocabile. Et hęc eius p̄pria significatio qd̄ greci dicit̄ εχει p̄ trāslationē ponit̄ hęc p̄ tenere. Sal. Tale periculū reip. haud occultū habuit: p̄ facere. Idē igitur comitis habitis 2 s̄siles declarant. Ad. Tullius 2. Antonius: p̄o tolerare idē. Neḡ cuiq; mortaliū iniurij sue parū vident̄: multi eas grauius equo habuerē. p̄ possidere tenere occupare. Ter. i an. At̄ mihi vnus scripulus it̄ restat qui me h̄z male. Sal. in Jugur. Aius incorruptus et̄nis rector humani ḡn̄is agit atq; h̄z cūcta nec ipse habet. Uirg. Postis h̄z muros: p̄o credere existimare. Ter. in an. semp̄ eius dicta atq; habita est foroz: p̄o dicere. Salu. Lare sum hispanij ciuitatē quā nūc tyrij mutato noie Hadriam habent p̄ habitare. Plau. in Tri. h̄z sunt edes: hic habet Sal. Lredo falsa existimans ea q̄ de inferis memorantur oī uer̄o sit̄nere malos a bonis loca tetra occulta sc̄da atq; formidolosa habere: p̄o intelligere. Ad̄ enim tenebris corpore habemus quoq; itē aīo. Ter. in beau. h̄z oīm rē: pergā quo cepi hoc iter. Solet in hac significatione in extremo materie eleganter poni. Li. hęc habui de amicitia que dicerē. p̄ accipere. Idē in eu. hic pio illo tibi munere bonos ē habitus ab eo. p̄o scire. Salu. p̄suis neq; dicere neq; facere quicq; p̄fisi habebat: p̄o Deludere decipere. Plau. in Am. 3o aduenientis feruam ac oīm frustra h̄z p̄o tractare. Teren. in Ecyra. Nunq; fecus habui illam: ac si ex menata esset: p̄o valere 2 incolumē eē in tertia p̄ona q̄nq; sine supposito: vt bene seu male habet. ibi vel male se res h̄z: hoc est bene seu male se sustentant: male se h̄z hoc est egrotat aut bene vel male p̄cedit res. Lac. lib. viij. Bene h̄z iacta sunt fundamenta vt ait erimus orator. L. iiii. lib. viij. Bene h̄z inq̄t̄ q̄rites vicit oīsciplina militaris. Res male habet me. i. male sollicitat afficit. Si res ita sese habet q̄to se 2 rēp. habuerint. i. gubernauerint 2 gesserint. Male vel b̄n a te habitus sum. i. acceptus siue tractatus sum. Li. Tullia n̄ra valet Terentia minus belle habuit. i. minus b̄n valuit. Itē h̄z per se positū s̄ḡt̄ p̄cussus ē: vt Donatus inq̄t. Et p̄rie de gladiatozibus d̄z q̄ prius alij videant̄ q̄ illi sentiant se p̄cussos esse. Teren. in an. Lerte capus est h̄z. Quationem habuit h̄mōi. i. sic elocutus est: sat habeo. i. sufficit. Nunq̄d habes qd̄ contēnas: id est nunq̄d iuenisti. Qnq; habere seruare detinere: vt est illud salustij. In custodijs habent. Qnq; p̄bere exhibere: vt apud eundem in Licronē. Ita largitionibus corruptus est: vt sese ac fortunas suas venales habeat. Qnq; debere: vt cū dicimus habeo tibi grām: b̄reiter est p̄ficisset: b̄re verba est loqui: habere fidē verbis est credere. Ter. in an. nā perpetuo dū habeo tibi iā fidem. Et in beautō. sem̄ n̄o fidei nihil habeo: habere rōnem salutis bonozie: rei familiaris: est habere respectum: s̄si cum ab l̄o construat̄ mediante cū vt h̄z rōnem cū terra idē est ac si diceret̄ h̄z negociū 2 cōmerciū. Li. in Lato Rem h̄z cū terra que nunq; recusat imperium. Idem in tuf. Quis est boium qui mō cū musis. i. cū humanitate 2 doctrina h̄z alq̄d cōmerciū qui senon hunc mathematicū malit̄ q̄ illi tyrami. Et ad atticū. Lū in oibus musis rationē habere: cogito habere rē est coire. habere rem cū aduersario est litigare. habeo uenire. h̄o polliceri. habeo audire. P̄o conueniendū est mihi pollicendū: audiendū. Lic. Lentu. Tantū habeo polliceri. idē in Lato: neq; eos uenire habeo quos vidit: sed et̄ quos audiui 2 legi. Et lib. de ora. Audire habeo qd̄ hic sentiat. Quidā n̄n ōtēnendē auctoritatis interp̄-

tant. habeo polliceri. i. debeo siue possū polliceri. habeo cōuenire audire. i. decreni siue credo cōuenire audire. Aspirat hoc verbū vt differat ab Ābeo abis cū suis cōpositis in quibus a vsa est in inisi in debabeo: 2 posthabeo: huius vbi cōposita sunt. Adhibeo cobibeo debabeo exhibeo inhbico: p̄bibeo phibeo posthabeo 2 rebibeo de quibus locis suis.
Habitus q̄litas 2 forma corporis 2 cuius sumq; rei. Plau. Quales habitus ozis: Lolu. lib. i. Cū neq; non sic altos 2 lacertosos erigunt: nam bis habitus fossuris magis aptus. Uirg. lib. i. geoz. Cultusq; habitusq; locoz. Accipit etiā p̄o cultu corporis 2 vestimento. v̄si habitus scenicus: habitus militaris: habitus religiosus dicit̄. Plau. Quis habitus iste tam plixus. Ply. Quid ad nos lugubri habitu venerat 2 capillatior solito. Et habitus est qui fit ex frequentatis actibus 2 a p̄bis d̄finit̄ q̄ sit alicuius rei siue in aīo siue in corpore a natura concepta sed vsu corroborata 2 plena perfectio.
Habitioz apud veteres sumitur p̄o pinguior.
Habitudo ipse corporis habitus. Li. lib. iiii. ad heren. nā vt corporis bonā habitudinez tumor imitatur sepe ita grauis oratio sepe imperitis videatur: ea que turget 2 inflata est.
Habētia ab habeo sicuta sapio sapiētia s̄ḡt̄ ipm̄ h̄re 2 diuitez esse. Enni. Uerebar enim ne animos eoz inflaret habentia.
Habilis. p̄o viribus aptus. Uirg. Nāq; humeris de more habilem suspenderat arcū venatrix: huius contrariū est inhabilis ineptus: debilis infirmus quasi parum habilis hoc est malē habitudinis: habilitas aptitudo.
Habena. pe. p̄. retinaculū equi: q̄ ea equus habeat. i. retineat.
Habitio. as. pe. cor. De quo Ser. habitare accusatio inquitur. Atq; humiles habitare casas: q̄b̄o domū dicimus. v̄si est habitio frequentatiū qd̄ est et̄ frequēter h̄o. Uir. h̄mō anti quos secūdis reb⁹ comas habitasse. Lūius passiuū i tertia p̄sona ptulit. Uirg. li. iij. Effuge cuncta malis habitant̄ memna grais. hic habitaculū habitatio. Lohabito adhabito ihabito.
Habzaam nomen viri proprium apud hebreos.
Habzonibus nomen viri proprium: 2 est grecum.
Hactenus. pe. cor. ex hac aduerbio: 2 tenus cōpositū hac sine siue buc vsq;: quasi vsq; ad finē sicut Quatenus. Aliq̄n significat. Intantū siue adeo. Sue. in Tero. Lenē quoq; tpe iter pellatus tumultuosozibus litteris hactenus ex̄cādit vt malum bis qui deficiēt minaretur. Li. Domum suā cū absolūtām dedicaret hactenus comprobauit.
Hadris grece. latine carens arborib⁹ d̄z: hadros. vobuber.
Hadrianus nomen proprium imperatoris romani.
Hadria maf. ḡn̄is p̄o sinu maris: seu p̄o ipso mari hadriatico. Luc. lib. v. sonat ionio vagus hadriaponto. Genere s̄ḡ. p̄o p̄pido ppe Ferrariam nunc demerso ad. xxxv. lapidez ari d̄z vulgo que hadriatico mari nomen indidit. A quo fuit hadrianus. a. um. hadriacus. a. um. hadriaticus. a. um. 2 hadriēsis. Fuit hadria romanoz colonia arduo i colle sita. Ex qua hadrianus iperatoz origiē duxit qui in omni doctrinē ḡn̄e p̄stantissimus fuit: sunt n̄n qui hoc nomen non aspirant.
Hēbudes pe. p̄o. in insule sunt. Solinus. A calidonij promontorio Thylem petentibus bidni nauigatio: inde excipiunt hēbudes quinq; numero. Et paulo post: secunda continentiaz stationem Orades p̄ebent que ab hēbudibus porro sūt se ptem dierum noctiumq; totidem cursū.
Hęc pli numero in ḡn̄e neutro. d̄z. d̄z. veteribus enī mos fuit vt neutra femininis iungerent. Ter. in eu. Hęc adoniant vt lauet̄: cum de ancillis tardis loq̄ret. Et si cōponat̄ cū ad. s̄ḡt̄ p̄reca. Sal. Lognouerā partus copijs bella gesta cū opulētis regibus ad hęc sciētia belli gallos añ romanos fuisse.
Hēdūi populi auernis finitimi trans ararim habitantes interburgundos nominati.
Hēdus. cū oiph. vt ab edo differat. dictus q̄st̄ h̄dus ligna sabina ybi. f. in aspirationē vertit̄ aīal ex capra gentium. Uirg. Sic canibus catulos similes: sic matribus hēdos nozam: vel awo rōv aīdōi op. i. a testiculis. Theocrit⁹ iō cū. q̄. i. p̄n. Danil. lib. iiii. Incipient eduli tremulū pducere mētū. Hic sūt diminutua. Hēdulus hēdillus 2 hēdiulus. Plau. i. añ.

Hagnellum me tuum dic esse bedillum. June. Et tyburtino venit pinguisimus bedulus. bedinus. a. um. nomen possessivum: vt caro bedina: sicut ab agno. agninus.

Hedilia sūt hedoz stabula: qua rōne et oīr. Lapalia ouilia porcilia: qđlia z bis filia: qđ in bis ea aialia contineantur.

Hedera. pe. coz. sp. virens per se stare nō pōt heret ergo arboribus heret z muris quos sepicule rūpit: quā Theophrastus oīum maxie viuacē scribit. Huius tres sūt spēs: nigra: candida: z qđ helix vocat. Dicta hedera qđ heret sp. z sequat qđqd pxiū est: qđus per diphthongū nō scribat. Virg. Atq; hāc sine tpa circū iter vicitrices hedera tibi serpere lauros. Quidā ab Edo dēducūt qđ parietes edat atq; sumat: vī qđ edita i. alta petat z sic sine diph. scribit: huius racemus cozymbus dicitur: hinc hederaceus. a. um. vt corona hederacea.

Heliolē vīc insignes sunt colozē inter purpureas nigrasq; medio sepius variante: z ob id Variane appellatē seu variē.

Hematites. pe. p. io. genus lapidis rubozis sanguinei.

Hemus. mons thraie: sic dicitur ab hemo bozeē z oūthie filio: callimachus ομεν τωδουρηταιροι ονημεος υψη λης κορυφης επι ερηκος αλλου.

Hemonia regio que postea dicta est Thessalia.

Hemorrhoids latine sanguinaria dicitur a hēma sanguis vōi c fluoz serpens gūne pestifer: a fluxu sanguinis. Huius enim morbi sanguis oīs z corpe fluit: nec sisti pōt. Luc. Impulsit oītes hemorrhoids aīga tullo. Dī et hemorrhoids. Pī. Mōstu serpens aduersat maxie hemorrhoidē z salamadre. Hemorrhoids et gūis morbi qđ itra sedē nascit imaturi mori spē iteri sine tuberculo scissuras bz vī sanguis effluit iteri leuis rubēsq; tu mori ē: nec sanguinē remittēs: pp qđ hemorrhoids ceca dicitur.

Herco. es. si. sum. vī hēsito. as. Scribit cū. h. ad ofiaz huius noīs es eris. qđ i ablo facit ere sine. h. z huius noīs herus qđ i vocatio facit here sine diph. Est at herere pprie arce rei fidei Virg. Heret parietib; scale. Et vos faucib; hēsit. Qm vō qđ in aliq; re dubitat: nō mouet. Jōq; herere ac suspēs eē vidēt pomē qđq; p dubitare z accipit eē. Ter. in eu. Herco qđ facta. Qm qđ hēgit Figere: vī dicitur. Herere radices alti. Ter. in adel. Lame nūc oculos a meis oculis quoq; dimoueas tuos ne mora sit si in numero iā qđ pignus in malā otinno heret. i. figat vel ipsimaf. Qm qđ simplr sedere vel stare vel eē vt apd eundē in ecy. In te heret oīs culpa. Virg. li. iij. Multa viri virtus aīo: multūq; reculat: gētis honos herent in si xī pectore vultus: huius vbi cōposita sūt. Adherco adherēs sto apporimo. Lac. li. v. Quib; postea eiectis oēs qđ resanati fuerint adherēt religioni cui; potentā senserūt. Lohereo sit bereo iungoz z uenio. Lac. lib. ij. Ea enī que est solis cole re flagratio: prima ē z cohēret oīē: hinc cohēresco. Boe. sup. li. ij. op. hēc talia sūt: vt sepius qđē adiunctis sibi cohēre scāt. Inherco a quo inheresco de qbus alibi. Superherco vī de duo Anastasio scribit. Demū bullā accipietes que viculis superhererat imperatozī secum deuexerunt.

Heresco. herens fio. infigoz. Lini. lib. ij. vndiq; in vniū hostē te la viciunt: qđ cū in obiecto scuto hēssent neq; ille minus obstinatus ingenti pontē obtineret gradu. i. in fra fuisent.

Hesito. as. pe. coz. frequētatiuū. Ter. in pbor. In eodē luto hēssitas veruram solues. Hier. Aut pariter in luto hēssitabimus aut pariter expediemur. Hier. Aut pariter in luto hēssitabimus aut pariter expediemur. Hier. Aut pariter in luto hēssitabimus aut pariter expediemur. Hier. Aut pariter in luto hēssitabimus aut pariter expediemur.

Heres. gūis cō. ab herco. qđ heres ē: heret hoc est. primus est illi cuius est heres. Quidā tñ hoc nomē ab herus deriuāt: qđ oīs fiat bonoz: qđ ad eū pueniūt. Sūt aut heredes pmi: z heredes secūdi. Secūdus heres bz qđ heredi iūritio substituit vt inqt Boeti; i omē. top. puta si ille heres nō erit ille: heres esto: hīc Hiberes qđ bis fact; ē heres. Loberes: qđ sil; heres institutus ē. Exheres: qui ē hereditatem est. i. qui hereditate priuatus est. Est z heres nomen deē cui veteres post acceptā hereditatem rem diuinam faciebant.

Hereditas successio ē in vniuersis ius qđ defunctus hēbat tpe mortis vel qđ superest deducto ereo alieno. Et apud antiquos qđē diuidebat in. xij. vncias qđ assis noīe continetur.

Hereditaria. a. um. qđ ad hereditatē ptinet. Hier. i. oentro. vt by pplm hereditarius: hinc bona hereditaria apud Amb. legit. Et morbos vocamus qui parentum vitio nobis obtingunt.

Hereditaria. pen. coz. qđ blandicijs muneribus z alijs hōi amibus subornant mortuos vt ab illis heredes instituantur.

Hereditariū parūū pxiūū qđ nobis ex hereditate puenit qđ Clar. scribit duo ingera qđ a romulo pxiūū diuisa viritim heredes sequerentur hereditariū appellauerunt.

Hereditolū. cū accētū in antepē. significat parūū pxiūū qđ nobis ex hereditate puenit. Lolu. in pfa. Ex qua cinctatus obfessū solus: z exercitus liberator ab aratro vocatus ad dictatūū venerit ac rursus falcibus deponitis: quos festinanti; victoz reddiderat qđ sumperat imperatoz ad eosdem iuuenicos et quatuoz ingerum autem hereditolūm deriderit.

Heresis. pe. coz. grēca dictio ē qđ apud nos optio vī electio facta significat ab aīpō vel αρω του αρωματι. qđ hēgit eligo qđ est eligo capio vel volo: vī sumif pro opinione tenacē snia in qua pstitamus electa. Li. in parado. Lato in ea est heresi qđ nullū sequit florē orationis. Hinc componunt dicitur fis diuisio. Apheresis ablatio synbregsis coniunctio: heretores. hereticus. heresiarches. hereticozum pinceps. Theologi heretici vocant qui sectam aliquā vel instituit: vel sequitur aduersus fundamenta religionis.

Herba ab herendo dicta est: qđ terre fixa heret. Est autē pzie viride pēndū pabulū. Virg. lib. i. ge. Et sulcis frumēt que reret herbas. Apud veteres ēt herba pontif pro victoria: vī herbā dare significat victoz fateri: qđ est antique; p pastozalis vite iudiciū: nā qui prata cur su aut viribus stendebant: cū superati erāt ex eo solo in quo certamen erat decerta herbam aduersari tradebant. Ab herba fit diminutiū herbula. Li. lib. iij. de natura. Lerue paulo ante partum per purgat se quadam herbula que Sefelis dicitur.

Herbivander a veteribus dicitur est herba pastus quasi gradior qđ pastus frumento.

Herbosus. a. um. quod herbis abundat.

Herbaceus. a. um. quod est ex herbis: vt Betaceus. Maluaceus z huiusmodi.

Herbidus. a. um. idē qđ herbosus. Col. lib. ij. Mōtē sublimē z asperū s; nemozosum z herbidum maxime pbauerunt.

Herbarius. qui vim herbarum nouit z dicitur z medicamentata ex his componit. Pī. lib. xij. Scelus herbariozū aperitur in hac mentione partem eius seruantiū z quarundam aliarum herbarum sciti plantaginis substitutionem.

Herbarius. a. um. qđ ad herbas ptinet: vt Aro herbaria qđ herbaz nā cognoscitur. Pī. herbaria z medicamentaria ariz z a chironē Saturni z phyllire filio: es constare.

Herbo. as. herbas pducere hēgit. Linius compositū est. Exherbo qđ est herbas extraho. Col. lib. v. Et cū germinauit: pcculis salix ad vnam peticā summittitur: crebro foditur atq; exherbatur: nec minus qđ vinea pampinatur.

Herbescere ē herbā effici. Li. in Lato. Et elicit herbescētē ex eo viriditate qđ nixa fibris stirpiū sensim adolescit: huius cōposita sūt. Adherbesco: z Obherbesco. Pī. Quin z ouillo simo vti qm adherbesceret. Sefus. Obherbescere: herbā irescētē.

Hagnos. latine purus z castus: qđ sit hostia pura et imolatiō apta: hinc oeducit hagnos nomē mulieris propriū. Diminutiū hagnellus. Plau. in asi. Dic igitur me tuum passerellus gallinam corburnicē hagnellum: hagnellidū dic esse vel tellum. hagnitus. a. um. qđ est hagni: vt caro hagnina.

Hagios grēce. latine sanctus: vnde Agiographa sancta scriptura: bagigraphus sancta scribens.

Halec tā sē. qđ neu. gūis: caretq; numero plis: gūis piscis qđ sola aqua nutrit. Mar. Lūi portat gaudēs ancilla parophēde rubra: halecē s; quā ptinus illa vorat. Plau. i. aul. Qui mihi bolera cruda ponit: halecē aūt. Sumif ēt p quodā ligamine et intestinis pisciū. Pī. Halec iperfecta. Alecus flum; tenuat. nij flores legistis halefi.

Halo. as. spiro vel odorē emitto. Virg. Inuitent croceis halam